

Brugergevinster ved jernbaneinvesteringer

Konklusion

Transportministeriet har ikke i tilstrækkelig grad sat klare mål for brugergevinster og har ikke fulgt op på, om målene er indfriet. Det finder Rigsrevisionen utilfredsstillende. Konsekvensen er, at Transportministeriet ikke ved, om målene for brugergevinster er blevet indfriet, og ikke kan anvende den viden fremadrettet i planlægningen af nye projekter.

Statsrevisorernes udtaler

”Statsrevisorerne finder det utilfredsstillende, at Transportministeriet ikke har opsat tilstrækkeligt klare mål for Folketingets ønske om brugergevinster ved jernbaneinvesteringer, og at ministeriet ikke har fulgt op på, om målene er indfriet”.

Væsentligste resultater af undersøgelsen

- Transportministeriets mål for brugergevinster for 14 udvalgte projekter i aktstykker, anlægslovforslag eller finanslove er ikke tilstrækkeligt klare.
- Transportministeriet har ikke fulgt op på mål for brugergevinster, som ministeriet har fastsat for 8 afsluttede projekter.
- Transportministeriets mål for brugergevinster for 8 afsluttede projekter er ikke indfriet fuldt ud.

Baggrund og formål med undersøgelsen

I perioden 2009-2020 er der foruden investeringer i nye signaler på jernbanen blevet investeret knap 57 mia. kr. i fornyelse, nyanlæg og vedligeholdelse på jernbanen. Investeringerne i fornyelse og nyanlæg har ofte haft til formål at give tidsmæssige forbedringer for brugerne. Forbedringerne skal være med til at gøre toget til et attraktivt tilbud, så flere vælger at tage toget frem for bilen.

I 2021 var der i alt 130 mio. passagerer, der påbegyndte en togrejse. Mange benytter toget som et transportmiddel, og derfor har det betydning, hvor lang tid en rejse tager, hvor ofte togene går, og om togene er forsinkede. Selv små tidsmæssige forbedringer som følge af investeringer i jernbaneinfrastrukturen kan have en stor samlet betydning, da forbedringerne kommer mange rejsende til gavn. Dette skal holdes op mod, at forbedringer for passagererne kan være forbundet med store udgifter.

Undersøgelsen har fokus på 8 afsluttede projekter og 6 uafsluttede projekter, som alle har mål for brugergevinster. Investeringerne i de 14 projekter udgør knap 17 mia. kr. af de 57 mia. kr., som blev investeret i jernbaneinfrastrukturen i perioden 2009-2020.

Formålet med undersøgelsen er at vurdere, om Transportministeriet har sat klare mål for brugergevinster og har fulgt op på, om målene er indfriet.

I den efterfølgende tabel fremgår, hvilke mål der er fastsat for de 8 afsluttede projekter, og om målene er blevet indfriet.

Brugergevinster ved jernbaneinvesteringer

Indfrielse af mål for brugergevinster for de 8 afsluttede projekter

Projekt og samlet opfyldelse	Brugergevinst	Mål	Indfriet (Ja/Nej)
Ny bane København-Ringsted 5 ud af 7 mål er indfriet	Rejsetid	Forbedret rejsetid	Ja
		20 minutter mellem København H og Køge Nord	Ja
		Kortere rejsetid fra København til Fyn og Jylland	Ja
	Frekvens	Forbedret frekvens	Ja
		8-9 tog i timen på strækningen København H-Køge Nord-Ringsted	Nej
		Forbedret frekvens på Vestbanen	Nej
Punktlighed	Forbedret punktighed	Ja	
Dobbeltspor på Nordvestbanen 4 ud af 6 mål er indfriet	Rejsetid	Forbedret rejsetid	Ja
		3 minutter kortere rejsetid for stoptog	Nej
		6 minutter kortere rejsetid for lyntog	Ja
	Frekvens	Forbedret frekvens	Ja
		4 tog i timen pr. retning på Nordvestbanen	Nej
	Punktlighed	Forbedret punktighed	Ja
Dobbeltspor Vamdrup-Vojens Ét ud af 3 mål er indfriet	Rejsetid	4 minutters besparelse på rejsetiden	Ja
	Frekvens	Forbedring af kapaciteten	Nej
	Punktlighed	Rettidigt afvikling af køreplaner	Nej
Elektrificering Esbjerg-Lunderskov Ét ud af 2 mål er indfriet	Rejsetid	Kortere rejsetider	Ja
	Punktlighed	Bedre driftsstabilitet	Nej
Opgradering Langå-Struer Målet er ikke indfriet	Rejsetid	4-5 minutters besparelse på rejsetid	Nej
Sporombygning Kystbanen Ingen mål er indfriet	Rejsetid	Reduceret risiko for hastighedsnedsættelser	Nej
	Frekvens	Reduceret risiko for nedsat frekvens	Nej
6. hovedspor København H (S-tog) Alle mål er indfriet	Rejsetid	Kortere rejsetid	Ja
	Punktlighed	Forbedret punktighed	Ja
Køreledningsanlæg Albertslund-Høje Taastrup (S-tog) Målet er ikke indfriet	Punktlighed	Reduceret risiko for driftsforstyrrelser	Nej